

YOM TOV ENCOUNTERS

חנוכה תשפ"ה
VOL. XII ISSUE 3

Roshei Kollel: Rabbi Dovid Zucker, Rabbi Moshe Francis A Publication of Chicago Community Kollel | 773-262-9400 | General Editor: Rabbi Akiva Niehaus

DID YOU KNOW?

Rabbi Akiva Niehaus

Havdalah on Motzei Shabbos Chanukah

Q: What comes first: Havdalah or lighting Menorah? A: There are differing customs regarding the correct Havdalah procedure on Motzei Shabbos Chanukah. Some recite Havdalah first and light the Menorah afterwards, while some light the Menorah first. Everyone should follow their own custom; one who doesn't have a specific custom should recite Havdalah first. It is important to note that one who has the custom to light the menorah before Havdalah should make sure to recite *Atah Chonantanu* before lighting. Otherwise, it is forbidden to do *melacha*, including lighting the flame. If Havdalah wasn't recited, one should recite *Baruch Hamavdil bein kodesh l'chol* – a quasi havdalah. What is the halacha if one already recited the berachos, but he suddenly realizes that he forgot to recite both *Atah Chonantanu* and *Baruch Hamavdil* – should he interrupt the lighting ceremony and recite *Baruch Hamavdil* before lighting? Normally, it is forbidden to talk between reciting a beracha and the action which follows. Is this scenario different? Rav Chaim Kanievsky zt"l (*Siach Emunah* 5784) rules that it's likely that the correct thing to do is to interrupt with *Baruch Hamavdil*. This may be comparable to the halacha that after reciting the beracha on food, one may ask for salt or instruct someone to feed his animals, because this is considered a necessary interruption. However, Rav Yosef Shalom Elyashiv zt"l is cited (*Vayishma Moshe* vol. 1, pg. 217) as ruling that one should continue lighting the menorah without interrupting with *Baruch Hamavdil*, because

(continued inside)

TORAH LEARNING: THE LESSON OF THE LIGHTS

Rabbi Yaakov Yitzchok Beller

זד vs. Whom? גבורים ביד חלשים וכו' וזדים ביד עוסקי תורתך על הנסים חן – The strong in the hands of the weak... willful transgressors in the hands of those who toil in Torah. Why is the antithesis of "זד – a willful transgressor" an עוסק בתורה – one who toils in Torah? Wouldn't it be more appropriate to refer to him as an עושה מצוה – one who does Mitzvos?!

The answer can be found in a *Rashi* in Parshas Bechukosai (*Vayikra* 26:3). *Rashi* explains the words "שתהיו עמלים בתורה" – if you follow my *chukim* to mean "שתהיו עמלים בתורה" – that you toil in Torah." *Rashi* says further (ibid. 26:15) that if one is not learning every day and every night, as it says "ולילה ויומם וליילה" – he will eventually deny the basic existence of Hashem r"! This means that the only way one can be successful at living a life of Mitzvos is by living a life of Torah. If one neglects Torah learning, he is destined to go as far as serving idols r"! We see that the bedrock of a *Torahdike* life is עמלות בתורה – toiling in Torah. Doing mitzvos is not enough. One can't just go through life checking off the boxes; one must expend effort to understand Torah to the best of his ability. As R' Boruch Ber Lebowitz explains (*Birkas Shmuel, Kiddushin* #27), the mitzvah of learning Torah is to learn every day and every night, as it says "ולילה ויומם וליילה" – toil in it day and night." This means that one must learn Torah the whole day and the whole night unless one has a valid exemption. Any pause that is not exempted is considered בטול תורה. Two exemptions that he mentions are to earn a living and to do mitzvos which cannot be done by others. Even when one has an exemption, he is still required to learn at least one *perek* by day and one *perek* by night.

By now it should be pretty clear that the Torah's blueprint for a Yid is to be steeped in Torah study. It doesn't matter what one does to earn a livelihood; a Yid is someone who toils in Torah. Hence, although the description of one who transgresses the Torah is "זד – a willful transgressor," the description of a Yid who follows the Torah is "עוסק בתורה – one who toils in Torah." עסק בתורה – toiling in Torah study, is the true essence of a Yid.

Understanding Greek After Klal Yisroel won the battles against the Yevanim, they entered the Beis Hamikdash and found it in ruins. They wanted to light the Menorah but were unable to find pure oil. They searched until they found one jug of pure oil. The Meforshim ask, why was it necessary to find unsullied oil – the rule is that טומאה הותרה בציבור – the standard rules of *tumah* don't apply in certain circumstances when doing a mitzvah for the congregation. If so, they could have used oil which wasn't pure and holy?

The Yevanim were philosophers. As far as they were concerned, all that exists is that which is perceived. Therefore, they idolized the human body, both physically and mentally. The smarter the better and the stronger the better. Their belief system left no room for *ruchniyus* – a spiritual realm. The Yevanim were very happy to let the Yidden have a culture and wisdom as long as it

(continued inside)

THE Hidden Miracles OF Chanukah

Rabbi Moshe Michael Halberstadt

Hidden In Plain Sight

Chanukah is the time when we celebrate the great miracles – the *nissim* which took place long ago. Although the word “נס” is generally used to express a supernatural occurrence, a miracle, its true definition is “banner.” Something which announces to all the Yad Hashem, the Hand of Hashem, even if not necessarily miraculous. This can help us appreciate something we often take for granted: The daily events in our lives. While we expect miracles to be something spectacular and out of the ordinary, does the fact that Hashem allows us to live beautiful, wonderful lives, with the gift of health and other blessings, decrease the magnitude of the daily miracle?! On the contrary!

This explains why על הניסים is inserted in the beracha of Modim during Chanukah to thank Hashem for the miraculous events of Chanukah. Why is it put specifically in this beracha? Because that’s where we thank Hashem for those daily “*nissim*” in our lives – as we say “על ניסוך שבכל יום עמנו.” Because both of those are miracles – both the extraordinary and the ordinary. Both deserve our thanks and appreciation.

In this vein, the *Chasam Sofer* answers the famous question posed by the Beis Yosef: Since enough oil was found for one day, only seven days of burning was miraculous, so why do we celebrate **eight** days of Chanuka?

The *Chasam Sofer* explains that sometimes it takes a miraculous *neis* for us to recognize the constant natural ניסים. When we clearly saw the miracle of the oil lasting until the new batch arrived eight days later, we recognized that the “coincidental” finding of the pure flask, hidden in plain sight, was part of Hashem’s miraculous plan (see *Derashos Chasam Sofer, Chanuka* 9 and 19).

By contemplating the miracles of Chanukah, let us appreciate the ניסים which are hidden in plain sight that Hashem **constantly** performs for us and thus feel His presence in our daily lives.

The Good In The Bad

Megillas Taanis was written by Chananya ben Chizkiya and his colleagues who compiled the list of joyous days whereupon fasting and other specified activities are forbidden. The *Gemara* (*Shabbos* 13b) relates that they wrote *Megillas Taanis* “מפני שהיו מחביין את הצרות” – because they loved the hardships that befell Klal Yisroel. This is quite a difficult statement; they loved the hardships which we dealt with?! *Rashi* explains that the *Gemara* means that they loved the **redemption** from the hardships. To commemorate the miracles that Hashem performed, they recorded those days and established them as a Yom Tov where fasting is forbidden. Hence the name: *Megillas Taanis*.

The *Maharsha* however, explains this *Gemara* literally. They actually cherished the *tzaros* that Klal Yisroel endured. They established Yomim Tovim to remember the hard times, as the *Gemara* (*Berachos* 48b) teaches us, “כשם שמברכין על הטובה כך מברכין על הרעה, so too, one must bless for the good, so too, one must bless for the bad.” For this reason, they called their compilation *Megillas Taanis*, for the established Yomim Tovim are to commemorate the fasts that were observed during the *tzaros*.

How do we understand this? The answer is that events that seem bad are actually good and are cause for praising Hashem. How so? Simple. We grow from challenges. There’s a quote attributed to a fourteenth century philosopher named Ibn Khaldun: “Hard times create strong men, strong men create times of peace, times of peace create weak men, and weak men create hard times.” If this concept is understood even in the secular world, we can certainly appreciate how we grow closer to Hashem through challenges. That is precisely the point of the challenges.

In light of this *Maharsha*, we can suggest that this is why in הניסים, we thank Hashem for the מלחמות – the wars. The wars were not merely a means to achieve victory over our oppressors; they were the catalyst to drive us closer to Hashem. It is noteworthy that “על המלחמות” is the last praise mentioned in הניסים; ועל הפורקן, if the wars were simply a means for the salvation, it should precede “ועל הישועות.” This further indicates that they were not a means for victory **at all** (Hashem doesn’t need our help!); they were **entirely** intended to strengthen our bond with Hashem.

Rav Chizkiyahu Mishkovsky *shlit”a* is the Mashgiach of Yeshivas Orchos Torah in Bnei Bark and was a *Talmid muvhak* of Rav Aharon Leib Shteinman *zt”l*. Several years ago, the Mashgiach underwent an open-heart surgery which was unfortunately unsuccessful. The question arose among his family members whether they should travel to Germany where there were several surgeons known for their skill and expertise in the required field, or if they should make a second attempt at the surgery in Eretz Yisroel.

His son went to consult with Rav Aharon Leib and relayed the Gadol Hador’s response: Do you really believe that the Divine purpose of this setback (and the illness in general) is because it is important to Hakadosh Baruch Hu that you purchase a flight to Germany? Is that what Hashem is “missing”? The surgery was unsuccessful because you didn’t say Tehillim well enough. HKB”H wants you to feel dependent on Him. Repeat the surgery in the same place with the same doctor, only this time say Tehillim with increased fervor and with the recognition that only Hashem can help you. That will bring your salvation.

Avoiding personal challenges and struggles in our own lives tends to beckon as the easy route. Chanukah is a good time to embrace those challenges and to recognize them as opportunities for growth.

DID YOU KNOW?

(continued from cover)

one may rely on the opinion cited in *Rama* (299:10) that one may light a candle before reciting Havdalah. Although we generally do not follow this opinion, one may rely on it in this scenario where the recitation of Baruch Hamavdil would be an interruption. The Rosh Kollel, Harav Dovid Zucker *shlita*, ruled that one should have in mind (*b’hirhur*) the words of *Baruch Hamavdil* (see *Shaagas Aryeh* #13 and *Tzafnas Pane’ach Hil’ Shabbos* 29:1).

Halachos of the Day

Q: Is there an obligation to learn Hilchos Chanukah? A: The *Shulchan Aruch* (429:1) writes that one must begin preparing for Pesach 30 days beforehand. There is a question in the Poskim if this halacha is unique to Pesach, due to the multiple halachos relevant for that Yom Tov, or it applies to the other Yomim Tovim (see *Mishnah Berurah* 429:1). Regardless, there is a related halacha which applies to all Yomim Tovim: The *Gemara* (*Megillah* 32a) writes that one must discuss the halachos of the day on Yom Tov itself (*Mishnah Berurah* *ibid.*). Does this apply to Chanukah and Purim which are only *m’d’rabbanan*? The *Gemara* (*Megillah* 4a) clearly indicates that this halacha applies to Purim, and the *Pnei Yehoshua* (ad loc.) writes that this applies to Chanukah as well.

Children Lighting the Menorah

Q: My son is 12 years old. Is he obligated to light the menorah? A: Children under Bar Mitzvah are obligated to do Mitzvos based on the concept of Chinuch. For example, they must sit in the Sukkah, shake lulav, and wear Tzitzis, to train them in doing Mitzvos in an age-appropriate manner. Does this also apply to a mitzvah *m’d’rabbanan* such as the Chanukah Menorah? The *Shulchan Aruch* (677:2) and the *Rama* (675:3) both rule that just like by *mitzvos d’oraisa*, boys under Bar Mitzvah who are old enough to light, must light the Menorah on Chanukah. However, the *Biur Halacha* (675:3 *d.h. u’l’didan*) cites the *Magen Avrohom* who says that this isn’t simple. The main mitzvah of Menorah is נר איש וביתו, one candle per night per household. It’s only the מדרין, those who want to do Mitzvos carefully, who hold that every person in the house should light the Menorah, but there’s no real obligation to do so. Now, the rule is that there’s only Chinuch on Mitzvos that the child will be obligated to do when he gets older, but here, when he gets older, he won’t be obligated to light, since the real obligation is only to light one candle per house. The *Mishnah Berurah* (675:14) argues that he must light the Menorah, but it is sufficient to light one candle per night, just like the basic Mitzvah. Nevertheless, the common custom is that every boy under Bar Mitzvah lights the Menorah when they are old enough to light, adding one candle every night, just like adults.

בענין אם כבתה נר קודם שגמר ההדלקה

הרב אברהם ליב חיים ירקוני

מהדרין בנר חנוכה

הרב יהושע משה גולדשטיין

כתב הביאור הלכה (סי' תרע"ג סעי' ב' ד"ה אם כבתה) דאע"פ שקי"ל כבתה אין זקוק לה, בעינן שבשעת ההדלקה יהיה כל הנרות לפי חשבון הימים ואז נחשב למהדר מן המהדרין. וע"כ אם כבתה אחת קודם שהשלים ההדלקה צריך לחזור ולהדליקה, עכ"ל.

ואולם, בשו"ת רעק"א (תנינא סי' י"ג הובא דבריו בשעה"צ סי' תרע"ו ס"ק ה') לא משמע כן, דדן במי ששכח לברך על הדלקת נר חנוכה והזכיר קודם שהדליק נר האחרון, האם עדיין יכול לברך. וצירף שם כמה צירופים ופסק דיכול לברך, אבל מסיים דאם כבו כל נרות הראשונות אז אינו יכול לברך, ע"כ. וריהטת לשונו משמע דאע"פ שלא סיים להדליק כולם אי"צ לחזור ולהדליק הנרות שכבו. ויותר מפורש הוא ברעק"א בגליון שו"ע (דפוס יוהנסברג סי' תרע"ו סעי' א') ש' כל אריכות הדברים שכתב בתשובה הנ"ל ומסיים "אך אם קודם הברכה כבר כבתה נר הראשון שהדליק, אף שעדיין לא הדליק האחרים וגם רוצה לחזור ולהדליק הנר שכבר כבתה מ"מ אין לברך וכו'", עכ"ל. משמע להדיא דאין חיוב לחזור ולהדליק הנר שכבה, ודלא כהביאור הלכה.

והנה, דעת הרבה הפוסקים (חיי אדם כלל קנ"ד סעי' כ"ה, משנה ברורה סי' תרע"א ס"ק ה', שו"ת כתב סופר סי' קל"ה, בית הלוי ענייני חנוכה) דמי שיש לו רק שתי נרות בליל ג', שאינו יכול להדליק כמספר הימים, אין לו להדליק אלא אחת כדין עיקר מצוה, דהרי אינו מקיים מצות מהדרין מן המהדרין אם מדליק רק שנים. וא"כ צ"ע למה לא ס"ל לרעק"א לסברת הביאור הלכה, דכיון שאינו מקיים מצות הידור עד שמדליק כולם, אם כבה א' קודם שגומר ההדלקה איך קיים מצות הידור, ודחוק לומר שרעק"א חולק על האחרונים הנ"ל!

ולכאז"ל צ"ל לדעת רעק"א דאע"פ שצריך להדליק כולם לקיים דין הידור מצוה אין הדלקת כל הנרות מצוה אחת, אלא היתה תקנתם להדליק נרות כמספר הימים אבל כל נר הוא מצוה בפני"ע. ולכן אי"צ שיהיו כולם דולקות בשעה אחת, דבכל נר קיים המצוה שלו בהדלקתה. ואפשר דזה נכלל במה שאמרו כבתה אין זקוק לה, דאף אם כבתה א' מנרות של הידור כבר קיים מצוה ואי"צ לחזור ולהדליקה. [ולכאז"ל לפי"ז יכול לחזור ולהדליק אותו הנר עצמו שכבר כבה, וצ"ע.]

ואולי יש להביא קצת סמך לדברי רעק"א, מהגמ' שבת כב. דאמר רב אין מדליקין מנר לנר. וטעמיה אי' בגמ' שם משום ביזוי מצוה או משום אכחושי מצוה. והק' הגמ' על רב ממה שהדליקו כל נרות של המנורה בבית המקדש מנר מערבי. והקשה הבית הלוי (עניני חנוכה על הגמ' שם) דמהו קושיית הגמ', דלמא לא אמר רב אלא בשני בני אדם שכל אחד מדליק לעצמו ושניהם הוי מצוה בפני עצמו, אבל באדם אחד המדליק מהדרין מן המהדרין אפשר דמותר להדליק נר שלישי מנר שני, דכיון שלא נגמר מצות מהדרין עד שמדליק כולם עדיין אין שם נר של מצוה על נר השני ואולי אף לרב שרי ואין בו משום ביזוי מצוה או אכחושי מצוה. וא"כ קשה מאי פריך הגמ' ממנורה, והא שבעת הנרות מעכבין זא"ז וא"כ גם במנורה לא נשלם המצוה עד שידליק כולם, ומאי קושי' על רב שאמר בשני בני אדם שכל נר יש עליו שם מצוה?

וכ' הבית הלוי דע"כ ס"ל להגמ' מדאמר רב סתם דאין מדליקין מנר לנר, דזה משמע דאסור להדליק גם הנוספין זה מזה דאפי' קודם שגומר הדלקת כולם, שם "נר של מצוה" עליו ויש בו משום ביזוי מצוה או אכחושי מצוה, ודומה ממש למנורה. ועיי"ש דשקל וטרי בזה עוד.

עכ"פ מבואר מזה שגם קודם שנגמר ההדלקה יש שם "נר של מצוה" על נרות של הידור ואסור לרב להדליקם זה מזה. ואולי ס"ל לרעק"א דכיון שמצינו שיש שם נר מצוה על נרות של הידור קודם שנשלם ההדלקה אע"פ שמעכבים זא"ז, ע"כ כל א' וא' הוי מצוה בפני"ע ובהדלקת כל נר מקיים מצות הדלקת אותו הנר, ואפי' כבתה אין זקוק לה. ושפיר מקיים מצות הידור כשגומר להדליק כולם.

(Continuation of Torah Learning from cover)

was like all other nations. They didn't want Klal Yisroel to be different from everyone else. That's why they decreed that Klal Yisroel must inscribe the words "ישראל" on the horns of their bulls (*Medrash Raba Bereishis 2:4*). They couldn't stomach nor comprehend the idea that "אפי' אחד שיושב ועוסק בתורה שכיה עמו" – even one who sits and toils in Torah has the Shechinah with him." They waged war against the divinity of Torah. They weren't opposed to the study of Torah per se, as long as it was just another wisdom alongside the sciences and mathematics. As long as the Yidden "eat, drink, and be merry" they can study torah tidbits too.

Chanukah is about understanding the Kedushah of the Torah. The Menorah symbolizes Torah, as we are taught, "הרוצה להחכים ידרים" – one who wants to become smart should daven towards the south (where the Menorah was located). The miracle of the oil, that they found a flask of pure oil, alludes to the Torah requiring purity. Sure, they could have used even unpure oil, but they wished to teach us this lesson. Torah is not an intellectual study – it's a spiritual endeavor. That's why we find that Torah lifts up a person, מגדלתו עוה ויראה, מגדלתו ומרוממתו – It cloaks him in humility and awe, it elevates him and exalts him." Through learning Torah, one can grow to the greatest heights – but it must be done with the understanding that Torah is superior to any materialistic aspiration.

הנה ידוע דבנר חנוכה, יש ג' מדרגות: עיקר המצוה, נר א' עבור הבית, מהדרין נר לכל אור"א, ומהדרין מן המהדרין מוסיף והולך כל לילה מא' עד ח'. ויש דיון בא' שכבר קיים עיקר המצוה בברכה, אך עדיין לא הדליק הידור (וכוון שבאופן שכשבידך לא הי' בדעתו על ההידור) אם יכול לברך ברכת להדליק על ההידור, דשני הפר"ח סי' תרע"ב דמשום הידור לחוד אין ברכה, וא"ר פליג וס"ל דצריך לברך, ומביא ע"ז ש"כ באבודרהם בשם הרמב"ם דאם כשבידך מעיקרא לא הי' בדעתו על ההידור, צריך לברך אהידור. וכן מדויק בב"י בשם ארחות חיים דרק פטור מלברך אהידור אם הי' דעתו על ההידור מעיקרא בשעת ברכה. (ובאמת צ"ע דברי הפר"ח שהוכיח מהב"י בשם ארחות חיים כשיטתו דאין צריך לברך ולכאז"ל הוא ראי' להיפך, וכבר עמד בזה הגרעק"א בשו"ת תנינא סי' י"ג.) ויש לעיין דבהל' מילה (יו"ד ס' רס"ד) הביא בדרכי משה, מש"כ מהרי"ל בשם אגודה דכשחוזר על ציצין המעכבין את המילה חוזר ומברך, ומש' דעל ציצין שאין מעכבין אינו חוזר ומברך דהוא רק משום הידור. ובי' בזה בס' אבי עזרי ב' סברות: א' דהידור של ציצין שאין מעכבין אין ע"ז תקנה קבועה ורק הוא דין כללי של ואנוהו, אך בחנוכה יש תקנה מיוחדת של מהדרין ומהדרין מן המהדרין ותקנו ע"ז אופן קיום בתורת הידור, וא"כ י"ל דבזה גם למהרי"ל יכול לברך. ב' ההידור של ציצין שאין מעכבין אינו מצוה נפרדת בפני"ע אלא הוא דין להדר המצוה של מילה וכל שחותך יותר, ומגלה יותר מן הערלה, הוא קיום מצוה של מילה יותר מהודר, אך בחנוכה אין הריבוי נירות הידור בנר הראשון, אלא ההידור היא גופא מה שמוסיף עוד נרות. והיינו שיש קיום של הידור להוסיף עוד נרות כנגד ימים היוצאין ואין זה יפוי הנר הראשון ורק מצוה נפרדת ולכן שייך בזה יותר ברכה. ויש להוסיף ע"ז כיסוד הגרי"ז הל' חנוכה בש"י הרמב"ם דמה שאין מברכין על המנהג אינו משום דל"ש וצונו וכמו שפירש"י אלא דברכה בעי מעשה מצוה, ומנהג אין ע"ז שם מצוה וא"כ כאן בנרות הידור, י"ל דתרווייהו איתנהו בי' דשיך ע"ז וצונו מכיון שיש ע"ז תקנת חז"ל ואף שהוא בתורת הידור, אך תקנו אופן של הידור, וגם יש ע"ז שם נ"ח והוא חפצא של נ"ח ויש ע"ז שם מצוה (ומסת' שייך ע"ז ברכת הוראה וחיביא ראית נ"ח). וכ"ז לגבי ההידור של מוסיף והולך, אך לגבי ההידור של מהדרין שהוא נר לכאז"ל, לפי מנהגו שאופן קיומו ש"כ"א מדליק הדלקה בפני"ע, מבו' בשו"ת רעק"א הנ"ל בשם המג"א דשם לכו"ע מברך על ההדלקה דבזה דמדליק בפני"ע מכוון שלא לצאת מן בעה"ב ונמצא אצלו עיקר המצוה. וכפי הנ"ל הק' באבי עזרי על דברי הגרי"ז הידועים שרצה לפרש דלכך הרמב"ם מפרש נר לכאז"ל דלא כרמ"א ורק שבעה"ב מדליק הכל ואזיל לשיטתו דל"ש הידור ואנוהו כל שפירש מן המצוה ולכן צריך שיהא נכלל בהדלקת בעה"ב. ולהנ"ל, לא דמייך להדד, חדא דדיני מהדרין בחנוכה אינם מטעם ואנוהו אלא דין נוסף של רבוי נרות בתורת הידור ולא שייכים לעיקר המצוה ובכלל הדין של נר לכאז"ל הוא ש"כ"א אינו מכוון לצאת בבעה"ב והוא נר ההידור ולכן הוא הדלקה בפני"ע, ומה עוד דהגרי"ז שם גופא כ' כדברי הגרעק"א הנ"ל בב"י רמ"א, ויש לעיין.

THE BERACHA OF SHE'ASAH NISSIM:

What Type of Beracha Is It?

Based on *Tevuos Shemesh (siman 17)*

Rabbi Akiva Niehaus

Every night of Chanukah, we recite the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים after lighting the Menorah. There are numerous explanations regarding the nature of this beracha:

1. On a simple level, the beracha of *she'asah nissim* is a בְּרַכַּת הַרְוָאָה – a beracha recited upon seeing the place where a miracle was done. For example, the *Gemara (Berachos 54a)* says that one should recite the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים upon seeing the area where Klal Yisroel crossed the Yam Suf when escaping from the Mitzriyim. Similarly, when seeing the Menorah, which reminds us of the miracle done for our ancestors in the Beis Hamikdash (that the Menorah remained lit for eight days), we also recite the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים.

2. Others explain that it is simply a beracha recited on commemoration of the miracle – not on seeing a miracle. This can be seen from the *Avudraham* who brings this beracha together with the beracha recited on *leining* the Megillah on Purim. That beracha is surely not recited on seeing something; rather, it is recited as a commemoration of the miracle of Purim.

Perhaps a practical difference between these explanations is whether there's an obligation to see the Menorah when reciting this beracha. According to the first explanation, one must actually see the Menorah, but according to the latter explanation, there is no need to see it. In fact, the *Rama (677:3)* writes that שְׁעֵשֶׂה נִסִּים is recited by someone who isn't planning on lighting the Menorah when he *sees* a lit Menorah, seeming to side with the first opinion cited above.

This raises an important question. If the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים is a בְּרַכַּת הַרְוָאָה – a beracha recited upon seeing something, it seems strange that we recite the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים *before* lighting the Menorah – shouldn't it be recited only *after* it's lit, when one sees the lit Menorah? In fact, the *Ritva (Shabbos 23a)* brings an opinion like this, but concludes that one should not deviate from the accepted custom.

To answer this question, the *Aruch Hashulchan (676:5)* writes that since this beracha was instituted on the mitzvah of lighting the Menorah, all the berachos should be recited together without interrupting between them.

Perhaps we can offer an alternative answer. *Tosfos (Sukkah 46a d.h. har'eh)* asks why was the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים instituted specifically for the mitzvah of Menorah and not for other mitzvos such as Lulav and Sukkah? *Tosfos* answers that Menorah is unique due to "חֲבִיבוּת הַנֶּסֶךְ – love and appreciation for the miracle." It's difficult to understand the question and answer, but in short, the idea is that the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים was instituted to celebrate the fact that the Chashmonaim were given the opportunity to light the Menorah in the Beis Hamikdash, and that we received a new mitzvah every year to light the Chanukah Menorah. In this sense, the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים is like a בְּרַכַּת הַמְצוּוֹת, a beracha said on the performance of a mitzvah. Since the beracha is recited on the mitzvah itself, it makes sense that it needs to be said *before* the lighting, like every beracha on a mitzvah which needs to be recited *לעשייתו* – before the performance of the Mitzvah. According to this, there is a third way to understand the beracha of שְׁעֵשֶׂה נִסִּים, that it is like a בְּרַכַּת הַמְצוּוֹת.

BNEI BINAH – MEN OF INSIGHT

Rabbi Yehuda Nadoff

בְּנֵי בִּינָה יְמֵי שְׁמוֹנֶה קִבְעוּ שִׁיר וְרִנָּה

Men of insight – eight days, established for song and jubilation.

We say in *Maoz Tzur* that "b'nei binah – men of insight" established 8 days of Chanukah. Why does this require insight? Isn't it obvious that a miracle of such stature – the Menorah burning for eight days with a small jug of oil – requires a holiday of celebration?

The Alter of Novardik answers as follows. We know the famous question of the Beis Yosef – why was Chanukah established for 8 days – there was enough oil for one day, so the miracle only lasted 7 days – not 8? One of the famous answers is that we take nature for granted. The fact that oil is able to burn looks natural – but it's also a miracle. It's the miracle that Hashem set up in this world and made it look natural. The sun rises in the east and sets in the west – also a miracle. This was the extra day of celebration – to recognize that even the first day – when there was sufficient oil – was also a miracle.

This explains why they were called "b'nei binah – men of insight." It took insight to realize that Chanukah should be established as an eight-day celebration, because otherwise, seven days would be sufficient. It was only because they had insight – בינה – with the ability to be מְבִינֵי דְבָר מִתּוֹךְ דְבָר – understand one thing from another, that they realized that an extra day was needed to celebrate the miracle of nature, the fact that oil can burn. Take a minute this Chanukah to recognize the miracles of our daily life.